

Uitleg bij de lezingen en het thema op zondag 11 juli 2021 – ds. Irene Pluim

Ik ben leven dat leven wil
Temidden van leven dat leven wil

En daar sta ik dan, op mijn blote voeten..

Lieve mensen,
Het is een indringende, een intense uitspraak die ik hier aanhaal,
van Albert Schweitzer:

Ik ben leven dat leven wil
Temidden van leven dat leven wil

En wanneer we beseffen hoe het leven van deze mens
in het teken stond van humanitair engagement,
(we kennen hem van de oprichting van het ziekenhuis in het west Afrikaanse Lambarene)

én hoe het in het teken stond van eerbied voor álle vormen van leven,
-je zou het zijn ‘radicale ecologische ethiek’ kunnen noemen-
dan is dit zo’n zinsnede die in je hoofd kan blijven rondzingen..

Ik ben leven dat leven wil
Temidden van leven dat leven wil..

En ik denk dat het ook een zinsnede is waarvan ik nú alvast zeg,
dat u déze mee mag nemen de week in ;-)

Het geeft namelijk heel goed weer hoe ik en jij,
hoe wij als mensen in *verbinding* leven
met ándere mensen,
én met de natuur, met alles wat leeft

En hoe er in deze uitspraak dan tegelijkertijd een *passie* meekomt
een levenslust, een levensdrang haast:
ik ben leven dat leven wil - hier leef ik, ik kan niet anders..

én, hoe er dan ook het belang van *com-passie* in besloten ligt
Want ‘ik’ kan dan wel willen leven en daar als het ware ‘alles uit willen halen’
Maar er zijn nog zoveel meer levensvormen waarmee ik in verbinding sta
En waar naast kracht én kwetsbaarheid
ook afhankelijk en wederkerigheid een rol spelen

Bewóón ik de aarde?
Of, bezít ik de aarde..?
Is dan de vraag

Bij de voorbereiding voor deze viering kwam in de werkgroep nog even de gedachte naar boven, hoe wónderlijk het eigenlijk is dat we een stukje aarde kunnen kópen
Dat we daar dan *eigendomsrecht* op hebben
en vervolgens ook mee kunnen doen wat we willen..
al betegelen we de hele tuin en verwijzen we het grondleven naar elders.

Dat *in eigendom hebben* maakt het bovendien ook mogelijk kavels te bepalen
(wie heeft ooit de eerste vlag gezet?..)
om grenzen te trekken,
om in te sluiten en dus ook uit te sluiten..
om niet alleen land, stukjes aarde, maar ook ménsen tot eigendom te maken..
met alle gevolgen van dien

Wie hebben er eigenlijk *recht* op een stukje aarde?
En, heeft de aarde zélf ook rechten?
Wie heerst, en wie of wat wordt over-heerst?

Als we te rade gaan in de bijbel vinden we daar direct bij aanvang twee scheppingsverhalen,
waarvan we het eerste waarschijnlijk het beste zullen kennen:
Zeven scheppingsdagen, waarin God scheidt, of liever: 'scheiding aanbrengt en ordent',
en dan steeds die afsluiting: en God zag dat het goed was.

Met als scheppend slotakkoord die zesde dag
waarop allerlei levende landwezens worden geschapen
én.. ook de mens, als evenbeeld van God
-de mens krijgt hier dus geen éigen dag..-
En God zag dat het *zeer* goed was..

En dan de zevende dag, rustdag.., als onderdeel van het onderscheiden,
als hoogtepunt bijna van het hele scheppingsproces
Dat geeft te denken..: rust, tot rust komen,
laten rusten, laten zĳjn..

Wees vruchtbaar, horen dier én mens
en héérs, hoort de mens

Je zou nu kunnen denken, en het is en het wordt ook gedacht:
dat de mens bóven alles staat, zich mag bedienen van alles..

Maar als je bedenkt dat dit scheppingsgedicht ontstaan is
vlak nádat het volk terugkeert uit ballingschap, een hele ervaring rijker..

..dan is het géén tekst waarin de menselijke *superioriteit* wordt bevestigd
-zo geeft ook Trees van Montfoort aan in haar boek 'groene theologie'-
maar is het meer een tekst van *bemoediging en bevestiging*:

Dat het kán, weer opnieuw leven opbouwen,
in en na alle kwetsbaarheid
en mét alle onderlinge afhankelijkheid

Het is een mooie manier vind ik om de woorden:

geschapen naar Gods beeld te verstaan:

Dat je goed bent in de ogen van God,

dat je potentie hebt

dat je van waarde bént,

te midden van wat van waarde ís

én dat je waarde en betekenis kunt verlenen
aan de wereld om je heen.. vanuit de verbóndenheid

En mochten we nog steeds denken

dat het in dit eerste scheppingsverhaal vooral om ménsen draait,

als laatste, als kers op de taart, geschapen..

.. het gedicht vertelt ons hoe het begint met de Geest van God die beweegt over de oervloed
en hoe het eindigt ook met God, die rúst en ziet dat het zeer goed was..

De schepping draait dan dus niet om de méns, maar om Godzelf

De schepping draait om de *balans*, die er was en zijn kan

En wordt de schepping ook voorgesteld als een voortdurende beweging

Op welke manier maken wij ménsen dáár onderdeel vanuit, van die beweging?

Zien we en erkennen we de *verwevenheid*?

Ervaren we het verbonden zijn?

Of is het toch meer een bewust, of vaak eerder onbewust handelen?

Vanuit de gedachte dat we zo'n beetje bóven de schepping staan

Of boven andere mensen soms, meer waard.. minder waard..
In het tweede scheppingsverhaal, hier direct op volgend,
komen we eenzelfde gedachte tegen:
mens én dier worden gemaakt uit aarde én uit Gods adem
Wat roept naar solidariteit met mens én schepping,
naar zorgvuldigheid en bescherming

We bewonen immers een *gemeenschappelijk huis*,
zo benoemt Paus Franciscus het in zijn encycliek *Laudato Si*.
En hij geeft daarbij aan dat de ecologische crisis,
die zo zichtbaar en voelbaar is, óók een sociale crisis is.
En dat je pas écht méns kunt zijn, in relatie tót
In relatie tót andere mensen én tot het geheel van de schepping

*Ik ben leven dat leven wil
temidden van leven dat leven wil...*

Ten slotte...Een beeld, om óók de week in mee te nemen..
Wie wel eens in park Hartenstein wandelt, kan daar een indrukwekkende boom zien staan
Een mammoetboom met een omtrek van ruim 7,5 meter, en een hoogte van bijna 34 meter
Zo'n woudreus die in de bekende parken in Amerika met hele gróepen bij elkaar te vinden
zijn

Hoe blijven zulke hoge bomen, die veel wind vangen, eigenlijk stáan?
Je zou denken dat ze enorme diepe wortels hebben,
waarmee ze zich, ieder voor zich, verzekeren van stabiliteit en balans

Maar eigenlijk hébben ze geen diepe wortels, zeker niet in verhouding tot hun lengte
Het zijn daarentegen wortels die zich uitstrekken
en vervlechten met de wortels van de andere bomen
Zodat een woud vol mammoetbomen ónder de oppervlakte allerlei verbindingen kent
Sámen houden ze elkaar in balans

Theologe en milieu-activiste Ruth Valerio reikte ons dit beeld aan,
toen zij online sprak op het groengelovig evenement, over 'aarden'

Wij allen zijn als díe bomen, zei ze
Het begint met geworteld zijn in God,
evenbeeldig geschapen én gewild

Maar moet zich dát geworteld zijn ook altijd uitstrekken, vrucht dragen

geworteld als we zijn in en met de h ele schepping:
De aarde, ons thuis,
waar we 'in geloof' en met hoop en met goede moed
 n in alle afhankelijkheid, mogen **aarden**.

Hoofd in de wolken..
ogen open
 n voeten stevig op de grond

We gaan luisteren en kijken naar een video van Nynke Laverman, zangeres, songwriter, theatermaakster. Ze is momenteel met een bijzonder project bezig: plant Een project waarin ze zichzelf de vraag stelt : wie willen we zijn als mens? En, waarom maken we eigenlijk onderscheid tussen mens en natuur? Bomen spelen een hoofdrol in deze video, en horen we de gezongen mijmering over wat de bomen dan wel niet zouden d nken over mensen..